Saksalainen arvostaa maataloutta

3.3.2020

Saksassa maataloutta koskeva ilmastokeskustelu ei ole tunnu olevan niin voimakasta kuin Suomessa. Ruoka on Saksassa suuressa arvossa. Toki tuottajat pohtivat sielläkin maataloustuotteiden markkinahintoja.

Saksassa on runsaat 80 miljoonaa asukasta. Hannoverin seudulla Ala-Saksissa asuu noin 10 % saksalaisista eli noin kahdeksan miljoonaa henkeä. Alueen keskuskaupunki eli Hannover puolestaan tunnetaan merkittävistä Eurotier- ja Agritechnika –messuistaan. Seutu on tärkeää maatalousaluetta. Alue on alavaa ja maaperä hedelmällistä. Viimeaikaiset talvisateet näkyivät maisemassa myös Saksassa ja pellot pääsevät tulvimaan.

Peltomaa on kallista

Maatalousmaa on Saksassa arvokasta. Ala-Saksissa peltomaan hinta voi olla 50 000 € hehtaarilta, kun Etelä-Pohjanmaan huippuhinnat ovat olleet noin 20 000 € hehtaarilta. Vuokrapellon hinta on ollut peltolohkosta riippuen noin 800 – 2000 € hehtaarilta vuodessa. Eteläpohjalaiset vuokrahinnat voivat olla vastaavasti 200-800 €. Korkeammista hinnoista huolimatta maatalouden tuottavuus on Suomea huomattavasti parempaa. Vehnäsato voi olla 9-10 tonnia vuotta ja hehtaaria kohti. Luken tilaston mukaan Suomessa vuosittaiset vehnäsadot ovat olleet 3-4 tonnia hehtaarilla.

Maatalous ei ole Saksassa kuitenkaan pelkillä ruusuilla tanssimista. Maatalouden suurimpia haasteita on saada jatkossa osaavaa työvoimaa alalle. Alan ammatit eivät ole Saksassa muodissa. Näin ollen esimerkkitilalla oli työvoimaa Brasiliasta ja Afganistanista ja esimerkiksi pakolaiset on otettu työvoimaksi maatiloilla. Jos sukutiloille ei löydy jatkajia, se merkitsee rakennekehitystä, jolloin tilakoot kasvavat ja kylään jäljelle jäävät viljelijät ostavat tai vuokraavat maata ja karjaa toisilta.

CowManager toimii

Berliinin Grüne Wochella palkittu Rust Holsteins -maatila kasvattaa friisiläissuvun mustavalkoista maitokarjaa. Esimerkkitilalla karjan pääluku oli 160, ja tilalla oli viljelyssä noin 160 peltohehtaaria. Tuottaja sai maidosta noin 32 senttiä litralta ja lehmien tuotos oli noin 10-12 tonnia vuodessa päätä kohti.

Digitalisaatio on keskeinen osa maataloutta. Tilan karjaa paikannettiin ja karjan terveyttä arvioitiin hollantilaisen CowManager –ohjelmiston avulla. Tilanomistaja saa matkapuhelimeen tiedon siitä, jos lehmällä on kuumetta tai lehmällä on vilu. Kerätty data vähentää maanviljelijän työaikaa ja lisää eläinlääkinnän kustannustehokkuutta.

Myös lypsyrobotit ovat osa maitotilojen digitalisaatiota. Yhden lypsyrobotin navetassa oli noin 60 lehmää. Lehmien keskituotos oli 11 tonnia vuodessa esimerkkitilalla. Robotti pystyi tunnistamaan lehmän ja ennakoimaan lypsykerran maitomäärän. Pääsimme seuraamaan myös lypsykoneen toimintaa.

Hybridienergiaa

Uusiutuvat energiaratkaisut ovat keskeinen osa saksalaista maataloutta. Metsähaketta käytettiin maatilojen lämmityksessä. Aurinkopaneeleita näki runsaasti tilarakennusten katoilla. Saksassa aurinkosähköä voi myydä verkkoon. 2000-luvun alussa Rust Holsteinsin maitotila sai sähkönmyynnistä 54 senttiä kilowattitunnilta, mikä ylitti sähkön markkinahinnan. Sittemmin tuki on laskenut. Tilanne on mielenkiintoinen, kun sitä vertaa suomalaisiin alan käytänteisiin. Saksassa aurinkosähköä on tuettu huomattavasti avokätisemmin kuin Suomessa. Suuret maitotilat tuottivat myös biokaasua, josta saatiin sähköä ja lämpöä. Maissi oli keskeinen biokaasuprosessin syöte, jota säilötään talveksi aumaan.

Saksassa maatiloja lämpölaitoksineen sijaitsi keskellä kyliä. Suomessa suuret tuotantoyksiköt sijoitetaan nykyään kauas asutuksesta.

Kirjoittajat tutustuivat mm. saksalaisiin maitotiloihin Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoittaminen HYBE- ja EIP-hankkeiden puitteissa. HYBE selvittää maaseutuyritysten hybridienergiaratkaisuja Etelä-Pohjanmaalla ja EIP kehittää tuorehakekonseptia maatilamittakaavassa.

Risto Lauhanen, MMT, SeAMK Ruoka
Kari Laasasenaho, FT, SeAMK Ruoka

Peltomaa on Saksassa kallista. Viherryttäminen näkyi helmikuun puolivälin keleillä. (Risto Lauhanen).